

**R.P. Leonardii Lessii E Societate Iesu Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censvris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 9. Vtrum vnio duarum naturarum in Christo sit maxima vnionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

34 Quæst. 2: De modo unionis Verbi Incarnati. Art. 7. 8. 9.

Ita ut impossibile sit simul esse non unum; ita hæc uno facit hominem Deum, sic ut cā permanente, impossibile sit esse non Deum. Et si enim hæc uno non sit causa formalis per quam homo est Deus; tamen est intima causa formalis applicatio. Neque est simile de illâ qualitate Gabrielis, quia illa est accidentis; hic vero modus est quid substantiale,

D V B I V M. II.

An, id quod constat hac Unione, sit creatum quid, an increatum?

Respondeo, illud compositum propriè nec ^{Ex parte} creatum esse, nec increatum; sed partim ^{creatūm}, partim increatum. Sicut compositum ex carne & Spiritu, nec est caro nec Spiritus absolute; sed partim caro, partim Spiritus. Est *Creatum*, ratione nature humanæ, & ipsius unionis: *Increatum*, ratione personæ diuinæ. Potest tamen dici creatum, quæ compositum; quia ipsa uno creatum est. Item potest dici *factum in tempore*; Nam hoc compositum non semper fuit. Quia tamen non est totum ex nihilo, ideo non propriè diceretur creatum: Nam creatum est, quod rotum est ex nihilo.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum Unio Verbi Incarnati, idem sit quod Assumptio?

Responderetur; Uno differt ab Assumptione tripliciter. Primo, Quia uno est relatio, id est, modus relatiuus: Assumptio autem, est actio. Secundo, Uno significatur ut in factō esse; Nam ab uno, dicitur unitum, non viens, Quod intellige de uno, ut est nomen; non de unitione: Assumptio autem significatur ut in fieri; nam ab ea dicitur quis assumens. Tertio, Uno non includit determinate terminum ad quem, vel à quo est uno: Assumptio vero utrumque terminum includit.

Notandum. Si uno accipiatur pro relatione resurgentे inter unita, manifestum est quomodo differt ab Assumptione: Nam Assumptio non est relatio, sed actio per quam relatio unionis confurgit. Si tamen uno accipiatur pro unitione, sic non differt re ab assumptione; sed eadem actio est Uno & Assumptio: Nam habent eundem terminum totalem, qui per illam actionem existit, nempe Christum hominem & Deum: & formalem, scilicet inexistentiam humanitatis in Verbo. Solum different quod Uno significet illam actionem simpliciter, nihil connotando; Assumptio autem connotat eandem personam esse principium illius actionis. Vnde duplē insinuat habitudinem, principij & termini: Assumere enim est aliud ad se sumere.

Hinc fit Primo, Ut Pater & Spiritus sanctus recte dicantur viantes humanam naturam, non tamen assumentes, quia etiā sunt principiū assumptionis, non tamen sunt terminus. Verbum vero recte dicitur viens & assumentes. Secundò fit, ut Verbum dicatur unitum & non assumptum. Uno enim non inuoluit unum extreum potius

quam aliud, & ideo denominat utrumque extreum: Verbum enim unit seipsum humanæ ^{Verbum est} naturæ, unde ipsum dicitur unitum; & humanam naturam unit sibi, unde ipsa dicitur unita Verbo. Assumptio autem inuoluit alterum extreum, scilicet rem assumendam, tamquam distinctum: Nam denotat respectum agentis ad aliquid distinctum, cum reflexione ad seipsum, tamquam ad terminum. Vnde Verbum non assumit se, sed naturam humanam assumit, id est, ad se sumit. Accedit, quod uno generatim denotet actionem, vel coniunctionem duorum, quomodocumque ea fiat: Assumptio vero, explicit etiam ipsum modum unionis; nempe id quod assumitur, ita uniti alteri, ut ab eo sustentetur.

Potes, Quomodo uno & Assumptio differunt ab Incarnatione?

Respondeo, Cū Incarnatione significet actionem, non differt ab uno, nisi quod specificet rem, ad quam facta est uno; ut nota Damascenus lib. 3. de fide cap. 11. Incarnatione enim est uno cum carne; unde Verbum dicitur incarnatum, id est, carni unitum, non autem humana natura terminum vero naturæ assumptæ non denotat, sicut assumptio. Vnde Pater etiam incarnauit Verbum. Eadem estratio humanations. Vide D. Thomam ad 3. & Damascenum suprà.

ARTICVLVS IX.

Vtrum uno duarum naturarum in Christo sit maxima unionum?

Responderetur duabus Conclusionibus. Prima, Uno ex parte personæ, in qua duæ nature copulantur, est maxima unionum. Secunda, Ex parte rerum quæ vniuntur, non est maxima.

D V B I V M. III.

Vtrum hac uno sit maxima vinculo, sive in ratione Vinculi?

Notandum est, Duplē hæc considerari Unionem: Prima est, duarum rerum immedietate inter se; ut Verbi cum natura humana. Secunda, duarum rerum in aliquo tertio; ut naturæ diuinae & humanae in eodem supposito.

Durandus in 3. disput. 5. quæst. 3. censet uno ^{Negat.} non subsistentiæ Verbi cum natura humana, non esse maximam vinculo inter uniones creatas. Sed contrarium tenendum est. Pro quo

Dico Primo, Uno personæ Verbi cum natura humana est maior vinculo, quam sit vila alia inter res creatas realiter distinctas. Ita D. Thomas hæc & in 3. dist. 5. quæst. 1. art. 3. Scotus & Bonaventura dist. 6. & alii.

Probatur Primo, Testimonio D. Augustini quod hæc adserit D. Thom. & ex D. Bernardo lib. 5. de Consider. ad Eugenium: Arcem tenet unitas Trinitatis, in qua tres Personæ sunt una substantia. Secundo loco illa præcelit, in qua ē diverso tres substantiae sunt una in Christo persona. Loquitur autem de ratione coniunctionis seu vinculi, qua hæc uno certis antecellit; non autem de dignitate unionis, ut vult Durandus. Patet ex Bernardi ratione: tres substantiae sunt una persona.

Proba-

Probatur Secundò; Quia hæc vno videtur maior quām vno cuiusvis naturæ cum forma; quæ tamen videtur esse summa: tū quia hæc vno est indissolubilior; nam est omnino supernaturalis, & infinita virtute effecta: unde magis firma quām vno materia & forma Cœli. Vnde etiam in triduo mortis hæc inuiolata perficit. Tum, quia hæc est magis intima, cùm Verbi subsistentia intimè penetret non solum carnis, sed etiam anima substantiam, cius existentiam immediate terminans.

Probatur Tertiò, Quia materia & forma adferunt suas partiales subsistentias, ex qua una integra componitur: hic autem vna indivisiibilis & simplicissima subsistens naturæ vnitur. Quod etiam fit, vt per hanc, Verbum fiat propriè homo; per illam autem, nec caro fiat anima, nec anima caro. Ita D. August. I. i. de Trinit. c. 1.

Probatur Quartò, Quia hæc vno est compositione naturæ cum subsistentia, quæ Angelicæ simplicitati non repugnat; cum qua tamen non consistit vno forme cum materia: ergo est maior.

Dices Primò, Maior est vno inter naturam & personam creatam, quām inter naturam humanam & personam Verbi; quia hæc realiter distinguuntur, non illa. Respondeo; Nos hic loqui de vniione rerum realiter distinctarum. Addo tamē, hanc vniōem esse magis indissolubilem, quām sit vno naturæ & persona creatæ.

Dices Secundò: Vno animæ cum corpore videtur maior, quām est vno in natura & in persona: hæc autem vno humanitatis & Verbi est tantum in persona. Deinde inter illa est maior proportio vt in vnum conspirent quām inter Verbum & carnem. Respondeo; hinc ad summum sequi inter animam & corpus esse plures modos vniōnis, & maiorem vniōem extensiōē; non tamen intensiōē; id est, non auctiōrem & magis intiām. Proportio quidē naturalis iuuat ad vniōem maiorem naturalem, non tamen est necessaria ad maiorem vniōem supernaturalem.

Dico Secundò: Etiam vno humanitatis cum naturâ diuina in persona Verbi, est maxima omnium vniōnum, quæ possunt esse inter res creatas distinctas, vniitas in vno tertio. Ita D. Thomas hoc loco, quod ipse probat; quia id in quo vniuntur istæ dux naturæ, est maximè vnum & simplex: ergo hæc vno est maxima.

Dices; eodem modo probaretur vniōē duorum hominum iustorum in Deo esse maximam; quia id in quo vniuntur, est maximè vnum, scilicet Deus, cum quo fiunt vnius Spiritus. Respondeo; non est satis vt id, in quo aliqua vniuntur, sit maximè vnum & simplex; sed etiam vt ei maximè & perfectissimè vniantur. Iusti autem non vniuntur Deo perfectissimè, sed tantum interuenient aliquius accidentis, scilicet charitatis. At natura diuina & humana vniuntur Verbo substantialiter; & sic ex eo quod persona Verbi sit maximè simplex, & huic dux naturæ vniuntur perfectissimè; sequitur optimè illarum naturalium vniōem maximam esse.

D V B I M. II.

Virum bac Vno etiam sit maxima dignitate?

R. Espondeo; Vno Incarnationis non solum vinculo, sed etiam dignitate & excellentiâ

est Omnia maxima: id est, per eam confertur maximum donum & Dei beneficium creature. Docet hoc D. Thomas infra q. 4. a. 1. ad 2. Albertus & Bonavent. in 3. d. 2.

Probatur, Primò ex Augustino lib. de praedicatione Sanctorum cap. 15. Vbi docet Christus Dominum esse præclarissimum lumen prædicti nationis & gratiae; quatenus gratis, id est, nullis præcedentibus meritis, prædicta est nature humana, tanta & tan celata & similitudine subiectio, vt quo attolleretur aliis, non haberet. Et Tractatu 2. in Ioannem explicans illud: Verbum Caro factum ait, hoc esse maiorem gratiam, quam homines fieri filios Dei. Similia habet lib. 3. de Trinitate cap. 9.

Probatur Secundò Ratione. 1. Quia per hanc vniōem communicatur humanae naturæ sumum bonum, & summo modo; id est, arctissime, intimè, substantialiter: ergo est excellentissimum beneficium. Secunda Ratio, Quia hæc vno est excellentior, quām ea, quæ est per visionem beatificam: ergo quāuis alia quæ fit per gratiam. Antecedens patet, quia plus est cūcū filium Dei naturalem, quām adoptiūm; esse Deum, quām videre Deum. Tertia, Quia omnes alii excellentiē creatæ & supernaturales habent quandam naturalem coniunctionem cum vniōne hypostaticâ, & in illâ veluti in radice continentur. Quaranta, Quia maior honor debetur naturæ humanae ratione huius domini, quām ratione cuiusvis alterius doni; debetur enim illi cultus latræ. Denique ob hanc vniōē Apostolus ad Hebreos 1. & 2. præfert Christum hominem omnibus Angelis.

Aduertere tamen, si hæc vno nudè & sola spectetur absq; donis supernaturalibus creatis, positiūe ea secludendo, eam non esse optabilem, quām sit vno mentis cum Deo per visionem beatificam & charitatem: et si enim illa in se sit præstantior, cūm hominem faciat Deum, & extollat super omnem creaturam, tamen non ita est necessaria creaturæ, vt quām optimè sit exempta omnibus miserijs, & cumulata omni beatitudine.

A R T I C U L V S X.

Virum Vno Incarnationis sit facta per gratiam?

R. Espondetur Tribus Conclusionibus.

Prima, Si gratia accipiatur pro gratuitâ Dei voluntate; hæc vno est facta per gratiam.

Secunda, Si gratia accipiatur pro gratuito Dei beneficio; hæc vno est maxima gratia. Ratio, quia maximum donum collatum sine meritis.

Tertia: Hæc vno non est facta mediante gratiâ habituali; alioquin non esset substantialis, sed accidentaria.

Notandum est, Quatuor esse quæ possunt dici gratia vniōnis. Primò, Ipsa benigna Dei voluntas, qua gratis voluit istud mysterium fieri. Sic quadrupliciter accipit August. lib. de predestinatione. Sanct. cap. 15. p. 15. Ea gratia fit ab initio fidei sua homo quilibet Christianus, quā gratia homo ille ab initio suo factus est Christianus. Secundò, Interdu dicuntur gratia vniōnis ipsa subsistentia increata, quatenus est donum quadam sumnum humanae naturæ collatum; vt inquit D. Thomas infra q. 4. art. 6. indicat id ipsum in Responseone hic ad 1. Simili modo persona